
KOSOVA VE SIRBİSTAN TOPRAK DEĞİŞİMİ İÇİN MASADA

11.09.2018

Euronews (7 Eylül 2018)

Kosova ve Sırbistan en nihai hedef olarak Avrupa Birliği'ne dahil olmak isteyen iki ülke. Ne var ki bu sürecin başlayabilmesi için Kosova'nın birçok ülke tarafından daha tanınması ve her iki tarafın da aralarındaki sorunları ciddi ölçüde çözmesi gerekiyor.

Tarafların önündeki en temel sorunlardan biri sınır ve bölge ihtilafları. Bu tip ihtilaflar yaşayan ülkeler AB'ye üye olamıyor. Hırvatistan bu sebeple Slovenya ile olan sınır sorununu çözmeden üyeliğe alınmadı. Benzer süreç şimdi bunun için isim değişikliğine gidecek olan Makedonya için işliyor. Kısaca AB üyeliği motivasyonu bu tip anlaşmazlıkların çözülmesi için önemli bir itici güç oluşturuyor.

Kosova'nın olduğu kabul edilen toprakların Sırbistan ile değiş tokuş edilmesi konusu da oldukça hassas bir mesele olarak tartışılmaya ve görüşülmeye devam etmekte. Kime sorduğunuza bağlı olarak bu adım bir savaşa veya büyük bir uzlaşuya sebep olabilecek tarihi bir mesele.

Çözüm önerisi ne?

Henüz resmileşmemiş çözüm önerisi oldukça basit: Sırbistan'ın güneyinde Arnavutların çoğunlukta yaşadığı Presevo Vadisi Kosova'ya verilecek ve karşılığında Sırbistan da Mitroviçe şehrinin içinden geçen İbar nehrinin kuzeyinde Sırp çoğunluğun yaşadığı bölgeyi yeniden tam kontrol elde edecek.

Bölgedeki kördüğüm çözülebilecek mi?

Bu çözümün destekçileri toprak değiş tokuşunun Kosova'nın tek taraflı olarak bağımsızlık ilan etmesinden bu yana iki tarafı da 10 yıldır meşgul eden bir açmazdan çıkartacak potansiyele sahip olduğunu belirtiyorlar.

Böylesine önemli bir konuda sağlanacak bir uzlaşa ardından ilişkilerde tam normalleşmeye kadar varacak bir ivme yaratabilir inancı çok sayıda kişiye umut veriyor. Bu olursa Kosova Birleşmiş Milletler'de tam tanınma sağlayabilir ve ardından da AB üyeliğine başvurabilir.

Eleştiriler var

Ancak herkes bu çözümü beğenmiyor. Öneriye ciddi eleştiriler yöneltenler mevcut. 100 binden fazla insanın hayatını kaybettiği ve yerinden edildiği etnik savaşın izleri pek çok kişi için hala taze

ve yeniden yer değiştirmek mecburiyetinde kalmak istemeyenlerin sayısı hayli fazla.

Öte yandan öneriye farklı açıdan karşı çıkanlar da bulunuyor. Yeniden sınırların değiştirilmesi ve halkaların farklı yönetimler altına girmesinin etnik sürtüşmeleri derinleştirebileceği endişesi taşıyanlar var.

Aynı kültür ve etnik yapıdaki insanların birlikte yaşıyıp diğerlerinin azınlık kalmasındansa ülkelerin çok kültürlü ve farklı etnik yapılı olarak yaşamayı öğrenmesinin daha uzun vadeli ama sağlıklı bir yaklaşım olduğunu düşünenler de var.

Görüşmeleri Brüksel ayakta tutuyor

Bu noktada iki lideri ağırlayacak olan AB Dışilişkiler Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini önemli bir rol oynuyor. Sırbistan Devlet Başkanı Aleksandar Vucic ve Kosova Devlet Başkanı Hařim Taci onun moderasyonunda görüşmelerini sürdürüyorlar.

Mogherini pazartesi günü yaptığı bir açıklamada "Bu çekşimeye bir son vermenin zamanı geldi" diyerek şunları söyledi:

"Ben Sayın Vucic ve Taci'nin ilişkileri normalleştirmek adına bağlayıcı bir yasal anlaşma üzerinde uzlaşma sağlayacağına inanıyorum. Bu tüm bölgenin istikrara kavuşmasına yardımcı olacak."

Ancak Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic, AB ara buluculuğundaki Belgrad-Priřtine diyalog süreci kapsamında Brüksel'de Kosova Cumhurbaşkanı Hařim Taçi ile gerçekleştirmesi planlanan görüşmeyi iptal etti.

AB genişleme ve Komşuluk Politikaları Komiseri Johannes Hahn da bir süredir 'tarihi bir an'ın yaklaştığını ifade ediyordu.

Ulusal ve uluslararası farklı beklentiler ve endişeler var

Yerelde durumlar biraz karışık. Kosova Özgürlük Ordusunun Eski Komutanı ve řu anki Başbakan olan Ramuş Haradinaj böyle bir değiş tokuşun yeniden savaşa neden olacağını ileri sürüyor.

Bununla birlikte Kosova'da yaşayan ancak İbar nehrinin güneyinde kalan Sırplar anavatanları tarafından tamamen unutulma ve terk edilme endişesi yaşıyor.

Washington iki ülke arasında yapılacak hiçbir uzlaşmaya karşı çıkmayacaklarının işareti verdi ancak Rusya meseleye daha temkinli yaklaşıyor. Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin'in önümüzdeki ay Belgrad'ı ziyaret etmesi planlanıyor.

<http://tr.euronews.com/2018/09/07/kosova-ve-sirbistan-toprak-degisimi-icin-masada>

Kaynak/Source: